

Vipperød Vandværker
Nybyvej 4 og Sandbakkevej 14
4390 Vipperød

Afgørelse om prøvetagningsprogram for Vipperød Vandværker, Nybyvej og Sandbakkevej gældende fra 2023-2027

Prøvetagningsplanen beskriver den regelmæssige kontrol med vandets kvalitet, som skal udføres i henhold til drikkevandsbekendtgørelsen¹. Prøvetagningshyppigheden er fastlagt ud fra en produceret eller distribueret vandmængde på 100 – 1.000 m³ pr. dag, svarende til 36.500 – 365.000 m³ pr. år. Vipperød Vandværker, Nybyvej og Sandbakkevej har i 2021 distribueret samlet 161.121 m³ drikkevand og falder derfor indenfor dette program.

1. Det fastlagte prøvetagningsprogram

Kontrol	Kontrol-Hyppighed¹⁾	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
<u>Lovpligtig kontrol</u> Taphane Gruppe A	4	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal
<u>Anbefalet kontrol:</u> Kontrol ledningsnet/udskylning taphane ²⁾	4	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal	1 prøve i hvert kvartal
<u>Lovpligtig kontrol</u> Taphane gruppe B	1	1	1	1	1	1
<u>Lovpligtig kontrol</u> Nybyvej Kontrol afgang vandværk	1	1	1	1	1	1
<u>Lovpligtig kontrol</u> Sandbakkevej Kontrol afgang vandværk	1	1	1	1	1	1
<u>Lovpligtig kontrol</u> Nybyvej Boringskontrol DGU nr. 205.293 + ekstra monitoring for: <u>azinphos-methyl,</u> <u>lenacil, linuron,</u> <u>malathion,</u> <u>pendimethalin,</u> <u>pirimicarb,</u> <u>Terbutylazin,</u> <u>N,N-dimethyl-N'-p-tolylsulphamide (DMST)</u>	¼			1		
<u>Lovpligtig kontrol</u> Nybyvej Boringskontrol DGU nr. 205.523	¼			1		

¹ Jf. § 7 i BEK nr. 504 af 14. maj 2023 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg (drikkevandsbek.).

<u>Lovpligtig kontrol</u> Sandbakkevej Boringskontrol DGU nr. 198.361	1/4				1	
<u>Lovpligtig kontrol</u> Sandbakkevej Boringskontrol DGU nr. 198.552	1/4				1	

- 1) Kontrolhyppighed: Antal analyser pr. år. 1/4 betyder, at analyse skal foretages hvert 4. år.
- 2) Kontrol på ledningsnettet kan foretages som udskylningsprøve fra samme taphane, hvor der også foretages straksprøve. **OBS:** Kontrollen er en *anbefaling*, som kan bruges som dokumentation for det vand, som vandværket leverer, hvis der påvises overskridelser på straksprøven fra taphane. Alternativet hertil kan være, at kommunen beder vandværket om at udtage en omprøve. Dvs. at vandværket skal bestille ny prøvetagning mv. hos laboratoriet, og at prøvetager skal finde en ny dato at komme ud på.

Taphanepøverne udtages på følgende adresser:

- Blommehaven 73
- Egernæsvej 7, Arnakke
- Krogvejen 4, Ågerup (campingplads)
- Stationsvej 2-4, Vipperød (Brugsen)

Prøvetagningsstederne vurderes at være repræsentative for vandværkets forsyningsnet.

Øvrige kontroller

- Vandforsyningen skal udføre kontrolmålinger efter anlægs- og renoveringsarbejder på boring, anlæg, ledningsnet eller ledningsbrud, herunder også renovering som følge af uforudsete brud på systemet. Kontrollen skal som minimum analyseres for de mikrobiologiske parametre (E. Coli, coliforme bakterier, enterokokker og kimtal v. 22 °C). Behov for yderligere kontrol og hyppighed aftales mellem vandværket og Holbæk Kommune.
- Jf. vilkår 9 i vandværkets indvindingstilladelse, skal der udføres en analyse af det filterslam, som skal bortskaffes. Prøven skal analyseres for: arsen.
- Jf. vilkår 9 i vandværkets indvindingstilladelse, skal der årligt udføres en analyse af det klarede filterskyllevand (efter bundfældning). Prøven skal som minimum analyseres for: ferro-jern, pH, bundfældeligt stof, suspenderet stof, total jern og iltmætning.

For uddybende bemærkninger til kontrolprogrammet, se bilag 1 til denne afgørelse.

2. Høring

Holbæk Kommune har sendt udkast til kontrolprogram i høring hos vandværket fra den 4. juli til den 7. august 2023. Vandværket har indsendt bemærkninger til kontrolprogrammet, om yderligere taphane prøvetagningssteder. De ekstra prøvetagningssteder er tilføjet i det endelige hvilket hermed gøres endeligt.

Kommune har foretaget mindre ændringer ift. udkastet. Enterokokker er tilføjet gruppen af A-parametre. Dette skyldes vedtagelsen af en ny drikkevandsbekendtgørelse, som trådte i kraft den 14. maj 2023. Tingerup Vandværks prøvetagningsprogram gøres hermed endeligt.

3. Gyldighed

Prøveplanen gælder for 5 år. Planen kan til et hvert tidspunkt ændres, når det er miljø- eller sundhedsmæssigt begrundet. Ved ændringer ændres gyldighedsperioden på

kontrolprogrammet ikke.

4. Klagevejledning mv.

Denne afgørelse, som er truffet i henhold til § 7 i drikkevandsbekendtgørelsen, kan inden for 4 uger fra afgørelsen er meddelt, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet². Det vil sige at klagefristen er **senest mandag den 11. december 2023.**

De klageberettigede er afgørelsens adressat og enhver, der må antages at have individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. En klage over et påbud eller forbud har opsættende virkning indtil Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen, jf. § 78 i vandforsyningsloven.

Når særlige grunde taler for det, kan myndigheden beslutte, at påbuddet skal efterkommes uanset klage, jf. § 78, stk. 2 i vandforsyningsloven. Da der er tale om et kontrolprogram til et alment vandværk, som forsyner mange husstande, træffer Holbæk Kommune hermed beslutning om, at i tilfælde af klage, skal kontrolprogrammet fortsat følges, indtil klagenævnet eventuelt beslutter noget andet.

Den der undlader at føre kontrol med vandkvaliteten regelmæssigt kan straffes med bøde, jf. § 33 i drikkevandsbekendtgørelsen.

Venlig hilsen

Glennie Olsen

Miljømedarbejder

Bilag

- Bilag 1: Holbæk Kommunes vurdering og bemærkninger til kontrolprogrammet.

² Jf. § 32 i drikkevandsbekendtgørelsen samt § 75 og § 77 i vandforsyningsloven, LBK nr. 602 af 10. maj 2022.

Bilag 1: Holbæk Kommunes vurdering og bemærkninger til kontrolprogrammet**A. Bemærkninger til kontrolprogrammet**

Prøvested	Stof	Til/fravalg samt begrundelse	Hjemmel/ Henvi sning
Taphane gruppe A	E. coli, coliforme bakterier, intestinale enterokokker, kimaltal ved 22 °C, farve, turbiditet, smag, lugt, pH, ledningsevne, jern	Lovpligtige kontroller	Bilag 5, afsnit 2
	Nitrit	Tilføjes, hvis ammoniumindholdet i sidste prøve overstiger 0,05 mg/l	Bilag 5, afsnit 2
	Ammonium	Fravalgt, idet der ikke anvendes chloraminering.	Bilag 5, afsnit 2
	Aluminium	Fravalgt, idet aluminium ikke anvendes som vandbehandlingskemikalie.	Bilag 5, afsnit 2
	Chlor (frit og total) eller rester af andet desinfektionsmid del	Fravalgt, idet vandet ikke desinficeres.	Bilag 5, afsnit 2.
Kontrol ledningsnet / Udskylning taphane	Hvis den tages samtidig med taphane gruppe A: coliforme bakterier, E. coli, intestinale enterokokker, kimaltal ved 22 °C. Hvis den tages samtidig med taphane gruppe A+B: coliforme bakterier, E. coli, intestinale enterokokker, kimaltal ved 22 °C, nitrit, aluminium, arsen, bly, cadmium,	<u>Anbefalet kontrol</u>, som gør det ud for en prøve "indgang til ejendom", hvor vandværket kan dokumentere kvaliteten af det vand, som leveres. Hvis denne prøve overholder drikkevandskvalitetskriterierne, er det ikke nødvendigt med ny omprøve (§ 14 i bek) i tilfælde af overskridelser i straksprøven hos forbruger. Parametre med blå skal kun analyseres, hvis parametrene overskrides i straksprøven fra taphane.	§ 7, stk. 6 i bek. (efterprøve hele vandforsyningskæden).

	chrom, kobber, nikkel, zink.		
Taphane gruppe B	Øvrige stoffer, som ikke analyseres under gruppe A.	Lovpligtige kontroller	Bilag 1 a-f. Med hensyn til parameteren "Andre pesticider", omfatter kontrollen de pesticider og nedbrydningspro- dukter, som er angivet i bilag 2.
	Bromat	Fravalgt, idet vandet fra anlægget ikke desinficeres med chlor, ozon eller lignende stærkt iltende stoffer	Bilag 1b, note 6.
	Clostridium perfringens	Fravalgt, idet der ikke sker indvinding af overfladevand.	Bilag 1c, note 1
	Iltforbrug	Kan fravælges, hvis der analyseres for NVOC.	Bilag 1c, note 7
	Sølv	Fravalgt, idet vandet fra anlægget ikke desinficeres med sølv	Bilag 1d, note 4
	Radioaktivitets- indikatorer	Fravalgt, idet der ikke vurderes at være risiko herfor, jf. afsnit 3.1.3 i Miljøstyrelsens vejledning om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, februar 2022.	Bilag 9
Kontrol afgang vandværk	Nitrit	Lovpligtig kontrol	Bilag 1d
	Temperatur, pH, ledningsevne, NVOC, ammonium, jern, mangan, nitrat, nitrit, ilt, coliforme bakterier, E. coli, kimtal ved 22 °C, enterokokker, hårdhed, aluminium, arsen, nikkel.	Tilføjes, da disse stoffer indikerer, om drift, vandbehandling og hygiejne er i orden på vandværket.	§ 7, stk. 6 i bek. (efterprøve hele vandforsyningsk æden) og Bilag E i vejledning.
	Aggressiv kuldioxid	Fravalgt, da der ikke er fund i boringskontrollen	Bilag 8
	Svovlbrinte og methan.	Tilføjet, da der er fund i boringskontrollen	Bilag 8
Borings- kontrol	Temperatur, pH, Ledningsevne, NVOC, Calcium, Magnesium, Natrium, Kalium,	Lovpligtige kontroller.	Bilag 8

	Ammonium, Jern, Mangan, Bicarbonat, Chlorid, Sulfat, Nitrat, Nitrit, Fluorid, Phosphor, Ilt, Nikkel, Arsen, Barium, Bor, Cobolt, Aggressiv kuldioxid.	Ved fund af aggressiv kuldioxid i boringskontrollen skal vandforsyningen sikre kontrollere, at stoffet fjernes fra vandet ved behandling på vandforsyningsanlægget.	
	Pesticider og nedbrydningsprodukter	Lovpligtige kontroller. Omfatter de pesticider og nedbrydningsprodukter, som er angivet i bilag 2. Kontrollen omfatter derudover andre pesticider og nedbrydningsprodukter. Dette skyldes, at der har været frugtplantage med en estimeret driftsperiode på 1954-1995 i indvindingsoplandet, ca. 120 meter nord for DGU nr. 205.523 og 205.293 (omkring Rensdyrvej). De tilføjede pesticider og nedbrydningsprodukter har været anvendt i branchen i driftsperioden og derfor vurderes det relevant at undersøge for disse, da de vurderes potentielt at kunne udgøre en trussel for grundvandet. Da boring 205.293 er filtersat tættere på terræn end 205.523, vurderer Holbæk Kommune, at det er mest relevant at udtage analyserne herfra.	Bilag 8 og bilag 2.
	Svovlbrinte og Methan	Kontrol foretages, hvis der er begrundet mistanke om tilstedeværelse af henholdsvis methan og svovlbrinte, eller hvis nitratindholdet er mindre end 3 mg/L. Ved fund af svovlbrinte og/eller methan i	Bilag 8

		boringskontrollen skal vandforsyningen sikre og kontrollere, at stoffet/stofferne fjernes fra vandet ved behandling på vandforsyningsanlægget.	
	Aluminium	Fravalgt, da pH i grundvandet er under 6.	Bilag 8
	Strontium	Fravalgt, da der ikke sker indvinding i områder med skrivekridt.	Bilag 8
	Andre uorganiske sporstoffer	Kontrol for andre uorganiske sporstoffer vælges efter de geologiske forhold og de forureningskilder, der er i området, herunder blandt parametrene i bilag 1 b, c, d og f. Der er i indvindingsoplandet ikke viden om arealer, som er eller kan være forurenet med uorganiske sporstoffer og som vurderes at udgøre en trussel for grundvandet. Der skal derfor ikke kontrolleres for yderligere uorganiske sporstoffer.	Bilag 8 og bilag 1b, c, d og f.
	Andre organiske mikroforurening er	Kontrol for andre organiske mikroforureninger vælges efter de forureningskilder, der er i området, herunder blandt parametrene i bilag 1 b, d og e. Der er i indvindingsoplandet viden om arealer (V1 eller V2 kortlagte arealer), som er eller kan være forurenet med organisk mikroforurening. Det vurderes dog, at de pågældende stoffer allerede er omfattet i B-parametrene, og dermed analyseres drikkevandet min. én gang årligt for disse stoffer.	Bilag 8 og bilag 1b, d og e.

Tabel: Parametre angivet med gråt, skal der som udgangspunkt ikke prøvetages for.

A. Krav til prøvetagning

Prøverne skal udtages, så de er repræsentative for kvaliteten af det vand, der forbruges i løbet af hele året. Dvs. at prøverne skal udtages fra vandhaner inden for en bygning/ejendom, der sædvanligvis anvendes til drikkevand. Prøvetagningerne skal fordeles ud over året. Prøvetagning skal følge *Drikkevand – Manual for prøvetagning*, Miljøstyrelsen, oktober 2017 (med eventuelle senere ændringer).

Taphane-prøve for gruppe B-parametrene skal udtages samtidig med en gruppe A-prøve. Kontrolprøverne fra ledningsnet og afgang vandværk skal ligeledes udtages samtidigt med en taphaneprøve.

B. Krav om akkreditering, underretning og indberetning

Vandprøverne skal udtages og analyseres af et akkrediteret laboratorium, jf. § 9 i analysekvalitetsbekendtgørelsen³. Hvis der er enkelte parametre, som analysefirmaet ikke er akkrediteret til at udføre, skal disse parametre analyseres af et firma, som har akkreditering til dette. Krav til akkreditering af miljømålinger af grundvand og drikkevand fremgår af analysekvalitetsbekendtgørelsen bilag 1, afsnit 1.3 og 1.4.

Vandværket skal træffe aftale med laboratoriet om, at laboratoriet:

- skal indberette resultaterne af samtlige boringskontroller, ledningsnetkontroller, kontroller afgang vandværk og taphane-kontroller til Jupiter-databasen, jf. § 28 i drikkevandsbekendtgørelsen.
- skal underrette kommunen pr. mail eller lign., hvis der konstateres overskridelser af grænseværdierne for de mikrobiologiske eller kemiske parametre. Underretningen skal ske hurtigst muligt og ved mikrobiologiske overskridelser senest samme arbejdsdag, som overskridelserne konstateres, jf. § 13 i drikkevandsbekendtgørelsen. Underretningsforpligtigheden gælder også driftskontrolmålinger i forsyningsanlægget, hvis resultatet af disse målinger viser overskridelse af kvalitetskravene.

B. Tiltag for at afbøde risiko for menneskers sundhed

Kontrolprogrammet skal identificere de mest hensigtsmæssige midler til at afbøde risikoen for menneskers sundhed, jf. drikkevandsbekendtgørelsens bilag 4, afsnit 1d.

Inspektioner og vedligeholdelse

For vandværker der indvinder over 17.000 m³ om året, skal vandværket gennemføre kvalitetssikring⁴ ved:

- 1) at kortlægge hele vandforsyningen samt kvaliteten af denne, jf. bilag 2 i bekendtgørelsen.
- 2) at kortlægge vandforsyningens driftsrutiner, herunder arbejdsgange ved almindelig drift, rengøring, prøvetagning, reparation, nyanlæg o.l.
- 3) at vurdere risikoen for forurening af vandet fra det samlede produktionssystem, herunder fra de enkelte komponenter, u hensigtsmæssige konstruktioner og den samlede vedligeholdelsestilstand samt fra driftsrutinerne og prioritere indsatsen efter, hvor der er stor risiko for forurening af vandet
- 4) at udarbejde en handleplan, som beskriver, hvordan og hvornår forsyningen vil håndtere den prioriterede indsats, som følger af punkt 3, og
- 5) at følge op på og dokumentere, at forsyningen har gennemført de planlagte tiltag.

³ BEK nr. 2362 af 26. november 2021 om kvalitetskrav til miljømålinger – med eventuelle senere ændringer.

⁴ Jf. § 3 i bek. nr. 132 af 8. februar 2013 om kvalitetssikring på almene vandforsyningsanlæg.

Vandværker der indvinder under 17.000 m³ om året, har ikke samme krav til lovpligtig kvalitetssikring. Erfaringer viser, at mikrobiologiske forureninger i drikkevand typisk kan stamme fra rentvandstanke, eller fra renoveringer af vandværk og ledningsnet. Derudover er det vigtigt, at overskridelser af andre former for stoffer, fx pesticider, ikke skyldes utætte borer.

I forbindelse med vandværkernes enten lovpligtige kvalitetssikring eller generelle gennemgang af vandforsyningen, anbefaler Holbæk Kommune derfor, at der som udgangspunkt foretages inspektion af rentvandstanke hvert 5. år samt inspektion af boring(er) hvert 10. år, ved videoinspektion eller lignende, hvis borerne er over 30 år gamle.

Beredskabsplaner og nødforbindelser

Almene vandværker skal have deres egne interne beredskabsplan, hvori det skal fremgå, hvordan der kan skaffes anden vandforsyning i tilfælde af forureninger, hvor vandet ikke kan drikkes. Planen skal også indeholde en strategi for orientering af forbrugerne.

Almene vandværker, der ikke har flere kildepladser eller flere selvstændige behandlingslinjer, bør som udgangspunkt have en ledningsforbindelse til mindst ét nærliggende vandværk, så der er mulighed for forsyning i en nødsituation.